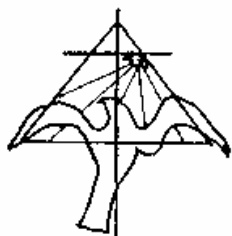

10
říjen
2001

Košířský farní list

Říjen

Růžencová tajemství

Před námi je znovu měsíc říjen. Náš křesťanský život dostává další příležitost k prohloubení ve vztahu k Pánu Ježíši a k Panně Marii v modlitbě, v níž nacházíme jádro celého evangelia v patnácti pravdách, které rozjímáme. Na rozdíl od přírodovědných, historických nebo filosofických pravd mají tyto Boží pravdy povahu tajemství.

Slovo „tajemství“ má více významů: znamená zjevenou pravdu, kterou nemůžeme plně pochopit, dále je to Boží plán zjevený v Ježíši Kristu (srov. Ef 1,9, 3,9, LG 1), a konečně událost z Kristova života. A právě v tomto třetím smyslu se slovo tajemství používá v souvislosti s růžencem, a to již od dob apoštolských Otců, např. Justina (+ kol. 165).

V čem nacházíme hlavní hodnotu této modlitby? Je pro nás:

- modlitbou chvály a prosby
- vede ke kontemplaci
- účinně podporuje křesťanský život
- posiluje apoštolskou horlivost

Růženec je modlitba, v jejímž středu nestojí Maria, nýbrž Kristus. Každé Zdrávas Maria je zaměřeno na Ježíše, který se na tomto světě narodil, trpěl a byl oslaven. Tichou, pomalou recitací Zdrávasů jsme spolu s Marií vtaženi do nazírání na Kristova tajemství. Bez kontemplativního rozměru se růženec může stát mechanickým opakováním. Papež Pavel VI. ve své exortaci *Marialis cultus* pečlivě zkoumá také vztah mezi liturgií a růžencem, který „vyrostl jako výhonek z věkovitého kmene liturgie“ (MC 48). Liturgie by neměla být v rozporu s jinými pobožnostmi. Růženec se naopak k liturgii velice hodí, vždyť v obou případech slavíme tatáž Kristova tajemství a uvažujeme o Božím slově. „Kontemplací Kristových tajemství“ při modlitbě růžence „si mysl a srdce věřících navykají o těchto tajemstvích uvažovat a tím se jejich nitro uzpůsobuje, aby je slavili v liturgických úkonech a připomínali si je i během dne“ (MC 48).

Papež dále uvažuje o modlitbách, z nichž je růženec sestaven a které mu dávají své charakteristické zabarvení: Otčenáš, vážná a prosebná modlitba, pokojné plynutí lyrických Zdrávasů plných chvály, které ústí v klanění při Sláva Otci. Dodává, že „po slavení liturgických hodinek je mariánský růženec jednou z nejkrásnějších a nejúčinnějších modliteb křesťanské rodiny. (MC 54).

PANÍ NOVÉHO MILÉNIA

Připomněli jsme si, že středem této modlitby je Pán Ježíš. Přesto je v ní do značné míry zastoupen vztah k Panně Marii. Ptáme se proč? Je vůbec oprávněné toto spojení do jedné modlitby? Nebylo by snad lepší zaměřit se k Pánu Ježíši bez Marie nebo k Panně Marii bez Ježíše? Snad byla dříve často uctívána a vzývána Panna Maria bez Ježíše. Nám dnes však každopádně hrozí nebezpečí, že budeme mluvit o Ježíši a přitom mlčky přecházet jeho Matku. Tím dojdeme ke znetvořenému Kristu: ke Kristu, jemuž velmi rychle hrozí ztráta jeho vlastní identity. Louis Bouyer kdysi napsal: „Historie to fakticky dokazuje: křesťanství, které nechce vzdát Marii tu čest, kterou jí prokazuje církev, je křesťanství okleštěné. Po nějaký čas se to může snad jevit tak, jakoby zachováním (pouhého) Krista bylo zachováno to podstatné: toto zdání se však brzy prokáže jako iluzorní. Zavrhneme-li jednou to, co je na jeho Matce jedinečné, pak je i Kristus (o němž si myslíme, že jsme si ho zachovali), znetvořeným Kristem. Rozklíží se v něm totiž jeho božství a lidství.“

A to asi je přesně to, co by se dnes mohlo stát. Oslavujeme Krista – a to je dobré! - ale Kristus bez Marie ztrácí velmi rychle, ať chceme nebo nechceme, svoje lidství.

V souvislosti s Kristovým lidstvím můžeme s naléhavostí myslet i na naše lidství. Zde zvláště vyniká úžasný úkol Panny Marie. Maria stojí před Bohem jednoznačně na naší straně. I zde platí: je-li Ježíš neodlučitelný od své Matky, pak je i Matka neodlučitelná od nás: „pro nás lidi i naši spásu“ byla stvořena i ona. „Maria dává Bohu k dispozici nejčistší substanci našeho lidství“, píše R. Bernard. Právě proto je tato mladá žena uchráněna všeho stínu a proto teď Bohu dává k dispozici své lidství jako žena – a svým lidstvím i lidství naše: „Jsem služebnice Páně“. A právě tak dává Syna Božího, který je současně i Bůh i její syn, k dispozici lidstvu. A v tomto dvojím pohybu, jímž svým vlastním lidstvím daruje Bohu lidství naše a jímž daruje Bohu naše lidství, je Maria skutečně „stanem setkání“, archou úmluvy, duhou, spojující nebe se zemí. Od tohoto okamžiku, od Zvěstování, je Maria celou církví. Tím existoval okamžik, kdy byla tato mladá žena celou církví. V ní byla už shrnuta celá budoucnost. To není žádná poesie, to je teologie, je to náš život.

Vyslovíme-li slovo církev – a jak pohrdavě to leckdy činíme, pak musíme vidět i Marii. V určitém okamžiku Zjevení představuje ona nás všechny i celou církev. Tím je církev trvale ozářená, nejen v minulosti, nýbrž jednou pro vždy.

P. Lohelius

Použitá literatura: J.Loew: „Škola mistrů modlitby“
Ch. O'Donnell O'Carroll: „Slavíme s Marií“, Kostelní Vydří 1996
Pavel VI. : „Marialis cultus“

Liturgický kalendář

Říjen 2001

1. Památka sv. Terezie od Dítěte Ježíše, panny
2. Památka svatých andělů strážných
4. Památka sv. Františka z Assisi
5. 1. pátek v měsíci
- 7. 27. neděle v mezidobí**
12. sv. Radima, biskupa
- 14. 28. neděle v mezidobí**
15. památka sv. Terezie od Ježíše, panny a učitelky církve
- 16. VÝROČNÍ DEN ZVOLENÍ PAPEŽE JANA PAVLA II.**
17. Památka sv. Ignáce Antiochijského, biskupa a mučedníka

18. Svátek sv. Lukáše, evangelisty

21. 29. neděle v mezidobí

28. Slavnost výročí POSVĚCENÍ KOSTELA

31. 31. Sv. Wolfganga, biskupa

Oznámení

- Po celý měsíc říjen **rozjímáme tajemství posvátného růžence vždy půl hodiny před začátkem mše svaté.**
- **Katecheze dospělých** budou po letní přestávce pokračovat tematicky zaměřené na křesťanskou etiku **v sobotu 6. a 20. října ve farním sále u sv. Jana Nep.** Bezprostředně po nich následuje **společenství mladých farníků.**
- **Společenství starších košířských farníků** se schází každou **středu po večerních bohoslužbách** v domečku i kostela Nejsvětější Trojice.
- **Zasedání farní a ekonomické rady** se uskuteční **v pátek 12. října** v domečku u Nejsvětější Trojice.

Svatý František z Assisi

Čtvrtého října slavíme svátek svatého Františka. Narodil se roku 1182 v Assisi ve střední Itálii jako syn Petra Bernardoniho, obchodníka s látkami. Ve dvaceti letech patřil k nejbujnějším hejskům ve městě a trávil noci v nevázaných společnostech. Rozhodujícím okamžikem v jeho životě byla válka mezi Assisi a Perugiou, během níž byl František zajat a rok vězněn. Vrátil se zpět zcela proměněn. Počal se stranit společnosti a uchyloval se do kostela sv. Damiána na modlitby. Jednoho dne měl zjevení, ve kterém mu Kristus pravil: „Jdi a oprav můj dům, který hrozí sesunutím!“. Vzal řeč doslova a opravil vlastním nákladem kostel. Poté se zřekl jmění a začal žít věrně podle evangelia, zcela chudý a oddaný Boží prozřetelnosti. Během života mnoho vykonal a zanechal tak po sobě veliké dílo. Zemřel 3.10. 1226 a byl prohlášen za svatého pouhé dva roky poté. Jeho odkaz je tak mohutný a množství jeho charismat takové, že to nelze popsat na jedné straně našeho listu, proto jsem vybral jednu kratší známou epizodu jeho života, která demonstruje Františkovu originalitu a spiritualitu. František a bratr Lev šli z Perugia do Porcinkuly. Oba byli hladoví a promrzlí. Tu se najednou František zeptá: „Víš bratře Lve v čem spočívá dokonalá radost?“. Bratr Lev odpoví: „Dokonalá radost je z maličkosti a není zakalená žádnou starostí nebo smutkem. Třeba kdybych teď byl v Porcinkule u hrnku teplého mléka a kousku chleba, to by byla dokonalá radost.“ „Tak málo by ti stačilo k dokonalé radosti?“ usměje se František. Bratr Lev se hned začal opravovat a přemýšlel v čem by mohla dokonalá radost spočívat. Když ale na něco přišel, František s ním zase nesouhlasil. A tak se bratr Lev zeptal: „Když není dokonalá radost ani v kouzlu okamžiku, ani ve veliké moudrosti, ani v uzdravování nemocných, ani v daru vidět do srdcí, pak v čem je dokonalá radost?“ „Bratře Lve, piš!“ pokynul František. „Kdyby se na moje kázání obrátilo sto lidí a dokonce života by vynikali příkladnou svatostí... to ještě není dokonalá radost. A kdybych se doslechl, že všichni preláti a hodnostáři co jich je po celé Francii se zřekli svého majetku a začali žít jen pro Krista... to také ještě není dokonalá radost.“ Bratr Lev jen pečlivě zapisoval a stále více se divil. František pokračoval: „Bratře Lve, piš: A když teď přijdeme k Porcinkule k našim bratřím a oni nás nebudou chtít pustit dovnitř a budou nám nadávat, že jsme zloději, kteří klamou lidi, my je pak budeme pro lásku Boží prosit, aby nás přece pustili, a oni by nás hladové a prokřehlé místo toho začli tlouci holemi, a my to všechno pokorně snesli pro muky Kristovy, pak to je dokonalá radost. Nade všechny dary Ducha Svatého totiž vyniká schopnost přemoci sebe sama pro lásku Boží a snášení s radostí všechny útrapy, urážky a ústrky.“

Kromě toho, že 4. října slavíme svátek sv. Františka je tento den významný ještě jednou věcí. Bratři menší františkáni zakládají novou komunitu na Prusínech v bývalé faře při kostelu sv. Jakuba. Prusíny jsou malinká vesnička, asi 15 km na jih od Plzně. Půjde o komunitu, která má vystihovat františkánské charismata: prostota, jednoduchost života, radost (případně i dokonalá) a bratrské společenství. Dům bude mít mnohé rysy poustevny - při klášteře bude malé hospodářství s krávou a kozou, budou se tam pěstovat brambory, třešně a jiné plodiny. V komunitě bude také kladen veliký důraz na modlitbu a ticho. Oproti tomuto jsou ostatní kláštery v provincii ve městech a většina bratří v nich jsou kněží se spoustou pastoračních starostí. Bratři laici obvykle pomáhají udržovat technicky chod kláštera. Tím bude vlastně Prusínský klášter výjimečný. Proto, přes malý počet bratří se františkáni rozhodli založit nový dům, který by byl věrný jejich spiritualitě. Kromě tří bratří s věčnými sliby: představeného Šebestiána, jáhna Lukáše a laika Justina, budou v domě bydlet ještě tři postulanti: František od sv. Václava na Smíchově, Martin z Brna a já.

A toto je vlastně poslední poselství tohoto článku: od prvního října odcházím z košířské farnosti a vstupuji do postulátu k františkánům. Chtěl bych se s vámi se všemi touto cestou rozloučit a sdělit vám, že jsem byl v této farnosti velice rád a budu na vás vděčně vzpomínat. Chtěl bych vás ještě poprosit, abyste se za mě přimlouvali, abych nesešel z cesty, kterou mi Pán připravil a jednou šťastně došel k svému cíli.

Ondřej Čapek

Farníci obou košířských kostelů přejí svému pilnému a vytrvalému ministrantovi věrnost ideálům se kterými vstupuje do klášterní komunity a vyprošují mu hojnost Božího požehnání na jeho řeholní cestě. Za služby Pánu v našem kostele mu děkují a věří, že jeho obět' a posvěcení přinesou užitek i pro celou farnost.

Rotunda sv. Petra a Pavla na Budči nejstarší zachovaná církevní památka v Čechách

První staroslověnská legenda o sv. Václavu původem z 10. století přináší nejstarší zmínku o Budči jako o místě, kam poslal kníže Vratislav svého syna Václava, aby se tam učil písmu latinskému. S ní se v tom shodují i legendy psané latinsky v témže století, ať již „Crescente fide“ nebo tzv. legenda Kristiánova, pocházející, jak novější kritiky připouštějí, již z konce 10. století. Ty připomínají navíc, že knězic Václav se tu učil žalmům a jmenují jakéhosi hradskeho kněze Ucena nebo v podobě jmenné zkomoleniny „Uenna“. Důležitější však je, že obě latinské legendy prozrazují, že kostel sv. Petra – patrocinium pavlovské je pozdější – založil Vratislavův bratr a strýc Václavův kníže Spytihněv. Těmito původními psanými prameny se Budeč dostala do našich národních i církevních dějin jako místo, z něhož se rozlévala křesťanská kultura. Je nám dobře známo, že založení kostela na Budči předcházela vlna moravského křesťanství, u nás vznícená cyrilometodějskou misí a podnětená křtem Bořivojovým a Ludmiliným. Tu doprovázelo založení nejstarších hradskeých svatyní sv. Klimenta na Levém Hradci a P. Marie na Pražském hradě. Poněvadž známe pohnutky, které vedly Spytihněva a Vratislava k politickému odklonu od Velké Moravy po smrti knížete Svatopluka r. 895, můžeme již z psané historie odhadnout kulturně-politickou atmosféru, která Budeč poznamenala. Nicméně konkrétnější svědectví nám podal archeologický výzkum, prováděný na Budči v nedávné době.

Budeč, ležící 20 km na severozápad od Prahy, náleží k triádě přemyslovských center, jež stála v základech rodícího se českého státu. Tyčí se nad soutokem Zákolanského a Týnického potoka do výšky 280 m, založená na ploše 20 ha. Jména okolních vesnic připomínají dávné řemeslnické osady jako Kováry a Koleč nebo podhradí opevněného centra jako Zákolany a Týnec. Na rozdíl od jiných slovanských hradišť nebylo u Budče podnětů pro rozvinutí pozdějšího města. Postupné osidlování a opevňování hradní plochy z původního menšího jádra, kolonizovaného již od pravěku až k rozvinutému hradišti 10. věku, bylo potvrzeno již

výzkumem vnější hradby v r. 1941. Nejstarší z hradeb vnitřního areálu náleží podle nálezů již počátku 9. století, tedy době, kdy Budeč nebyla ještě křesťanská. Nejmladší stopy opevnění sahají zato až do doby 13. století, kdy královna Kunhuta předala podací právo vyšehradské kapitule. Tehdy se Budeč omezila na prostor kolem rotundy.

Jedním z prvořadých úkolů výzkumu bylo řešit problém vročení stavby stojící rotundy metodami archeologickými. Důležitým objevem výzkumu v tomto smyslu byl hradní hřbitov kolem rotundy za hradbami, jehož kostrové hroby radiálně směřovaly k rotundě samé a nepochybně existenci kostela již předpokládaly. Nejstarší pohřby tohoto hřbitova padly za obětí potřebě rozšířit vnitřní opevnění, kladené podle nálezů hrobů i valu až do 2. poloviny 10. století. Jeden z nejzajímavějších nálezů inventáře hřbitova byl zlacený rovnoramenný křížek s maskami v rozích, představující obličej Kristův, které známe již z nálezů velkomoravských Mikulčic, avšak u našeho šperku se stopami pozdější úpravy. Zdivo lodi se markantně odlišuje svým lomovým charakterem od řádkového románského zdiva věže, postavené ve 12. století. Tato dodnes stojící věž kryje podle výsledku výzkumu starší zdivo přistavěné kaple ze století 11. Výzkumem uvnitř presbytáře se přišlo na základové a zčásti též stěnové zdivo původní předrománské apsidy a na původní maltovou podlahu z 10. století z doby Václavovy. Výzkumem byl rovněž zachycen předkněžištní prostor, vymezený zděnými výběžky, které lze považovat právě za prostor vhodný pro zpěváky žalmů, případně pro církevní výuku, o níž se v souvislosti s pobytem kněžíce Václava mluví v písemných pramenech.

Potvrzení věrohodnosti legend o původnosti dosud stojící rotundy na Budči má značný význam pro charakter nejstarší české církevní architektury v Čechách, kterou v 9. a 10. století zjišťujeme výlučně na hrazených centrech. Nejstarší již zmíněný kostel na Levém Hradci a další na Pražském hradě, postavený na paměť Bořivojova vítězství nad pohanskou vzpourou Strojmirovou, nesou ještě zřetelné stopy moravského stavebnictví. Ve srovnání s rotundou na Levém Hradci je rotunda na Budči prostornější (o průměru lodi 7,90x8,60 o síle zdiva 8 cm. Ještě důležitější je poznatek, že kostel s homolovitě zúženými stěnami byl již zaklenut. Máme tedy na Budči důležitý mezičlánek vývoje v rámci tehdejšího církevního stavebnictví směrem k ještě významnější centrále (o pr. 13 m) na Pražském hradě z doby Václavovy. Tou kníže Václav jako stavebník nastoupil cestu, která se ukázala hodnou napodobení ve stol. 10. a 11. dalšími stavbami jak v předrománském, tak v románském období v našich zemích.

Dr. Miloš Šolle

K přemýšlení (výroky sv. Ignáce z Loyoly)

„Pokání má vypadat takto: litovat v srdci, vyznat ústy a skutkem zadostiučinit.“

Pokání je velikou věcí. Je snazší duši před hříchem uchránit, než potom učinit za hříchy náležité pokání. Existují také krokodýlí slzy, ty je ovšem třeba posuzovat ne podle jejich hojnosti, nýbrž podle jejich upřímnosti.

Pokání nemá být menší než hřích. Kolik si hříšník dopřál potěšení, tolik oběti si má za ně uložit. V pokání se musí docela celý člověk přinést Bohu jako oběť, poněvadž celý člověk urazil Boha svým hříchem.

Že jsi zhřešil, to je jisté, vykonal-li jsi však za to přiměřené pokání, to je nejisté, proto bychom neměli nikdy přestat dělat pokání: lítost ať končí teprve naší smrtí.

Proč váháš s obrácením se k Bohu? Působí ti snad rozkoš, že jsi ďáblovým nevolníkem? Pácháš-li hřích na hřích v naději, že ti bude odpuštěno, měj se na pozoru, abys neztroskotal dříve, než doplueš do přístavu. Pokání, které dělá nemocný, je také nemocné.

Z.B.

Poznáváme naše farníky

V červenci letošního roku se dožil osmdesáti let náš farník ing Eduard Průša, CSc., vytrvalý ochránce naší přírody, přední specialista a průkopník lesnické typologie. Je znám svou

úžasnou pílí, vytrvalostí a skromností. Díky soustavné dlouhodobé činnosti se stal ve své době pravděpodobně nejlepším terénním znalcem objektů lesního hospodářství u nás. Vydal 4 základní knihy a mnoho vědeckých publikací. V nakladatelství Academia vyšel německy výsledek jeho aktivit – monumentální inventarizace třinácti našich nejzachovalejších lesních rezervací jako základ skutečného ekosystémového monitoringu. Tímto dílem získal české lesnické vědě trvalý náskok v evropském měřítku. Zatímco v jiných státech s pralesovitými porosty jsou obdobná šetření ojedinělá nebo se teprve rozbíhají, u nás už probíhá třetí inventarizace. Ministerstvo životního prostředí uspořádalo letos v létě výstavu jeho fotografií různých lesních systémů, které dokumentují nejen jeho vědecké poznatky, ale i jeho lásku k lesu, ve kterém hledá a nalézá obnovu fyzických i duševních sil.

Celoživotní dílo ing Průši se svým obsahem a záběrem vymyká běžným standardům. Celý jeho život, v lese i doma, je opřen o hlubokou víru a pokoru před Boží moudrostí.

Přejeme ing Průšovi, aby se ještě dlouho mohl ve zdraví toulat milovanými lesy a pracovat pro jejich záchranu. Ať mu k tomu Bůh žehná.

redakce farního listu

Vzpomínka na prázdniny

I když je čas školní docházky, vrátil bych se ještě rád k prázdninám, které byly velmi zajímavé a tak je opět na co vzpomínat.

Letos, již po osmé, jsme čas k odpočinku strávili s košířskou mládeží na faře ve Vojkově ve farnosti P. Jana Dlouhého, který vás všechny moc pozdravuje. A protože se nám loni líbilo být mobilní, jak je dnes moderní, rozhodli jsme se to zopakovat a vzali jsme si sebou opět kola. Někteří proto ani nepoužili dopravu a do Vojkova i zpět jeli na kolech, což je na jednu cestu přibližně 70 km. Druzí dorazili z části také pomocí vlastních sil a nakonec se nás sešlo celkem deset.

Abychom ani během prázdnin nezapomínali na to, co je pro nás nejdůležitější – tedy Pán Ježíš, měli jsme hned po ránu s otcem Lohelem mši svatou ve vedlejším kostele sv. Jakuba jako východisko do nového dne a na další cestu.

První den jsme uskutečnili výlet do pěkné přírody. Naším cílem bylo městečko Hrazany s krásnou vyhlídkou na Slapskou přehradu a Ostroměř. Posléze nás ještě zaujalo keltské městečko, nebo spíše cedulka na něj upozorňující, z kterého už nic nezbylo. Tam se k nám přidal i Jenda Dlouhý se svým pomocníkem bohoslovcem Vítkem z Prahy, který tam byl na praxi.

Jindy jsme navštívili město Sedlec-Prčice známé jako cíl pochodů. Protože nebylo daleko a my měli krásné počasí, zbyl čas na dobrý oběd i fotbalové utkání s místními chlapci. Proti našemu manšaftu v čele s otcem Lohelem neměli šanci. K večeru jsme ještě stihli osvěžující koupání v zatopeném lomu nedaleko Vojkova.

Ke konci týdne jsme vyjeli do Votic, ale tentokrát jsme si krás přírody moc neužívali, jelikož nám celou cestu propršelo. Po této cestě k nám zavítal Jenda D. a přinesl něco na zahřátí, abychom neprochladli. Jeden den jsme si vyhradili pro pěší túru, aby s námi mohla i Veronika Zborníková, které kolo chybělo. Abychom měli i nějaký ten kulturní zážitek, byli jsme se podívat na zámku ve Vrchotových Janovicích. Po večerech jsme měli čas i na táborák, trochu zpěvu a karty, které se často v zápalu hry protáhly až do pozdních hodin.

Celkem jsme společně najeli asi 120 km. A tak nás poslední srpnový týden nejen potěšil, ale i obohatil. Závěrem bych chtěl poděkovat P. Janu Dlouhému za poskytnuté přístřeší a Pavlovi Křížovskému, jenž se nejvíce zasloužil o organizaci celé akce.

Václav Dráb

Vydává:	Řím. kat. farnost u kostela sv. Jana Nepomuckého, Praha 5
Redakční rada:	P. Lohelius Klindera, Th.D., Z.Brůček, S.Dobeš, V.Plíšek, M.Práger
Uzávěrka:	15. každého měsíce
Náklad:	170 výtisků
Internet:	http://kosirska.farnost.go.cz

Neprodejné